

MEĐUNARODNA MISIJA ZA POSMATRANJE IZBORA

Republika Srbija — Parlamentarni i prevremeni predsednički izbori, drugi krug, 20. maj
2012. godine

IZVEŠTAJ O PRELIMINARNIM NALAZIMA I ZAKLJUČCIMA

Beograd, 21. maj 2012. godine - Izveštaj o preliminarnim nalazima i zaključcima je rezultat zajedničkog poduhvata u kojem su učestvovali Kancelarija za demokratske institucije i ljudska prava OEBS-a (OEBS/KDILJP) i Parlamentarna skupština OEBS-a (PS OEBS). Ograničena misija za posmatranje izbora OEBS-a/KDILJP-a (Ograničena misija) produžila je svoj boravak u zemlji kako bi pratila drugi krug predsedničkih izbora 20. maja.

Predsedavajući OEBS-a imenovao je Matea Mekačija /Matteo Mecacci/ (iz Italije), šefa delegacije PS OEBS-a, za specijalnog koordinatora da predvodi kratkoročnu misiju za posmatranje izbora. Korin Jonker /Corien Jonker/ (iz Holandije) je šef Ograničene misije za posmatranje izbora OEBS-a/KDILJP-a, koja je započela s radom 4. aprila 2012. godine.

Procena drugog kruga prevremenih predsedničkih izbora je vršena u cilju utvrđivanja da li su izbori održani u skladu s opredeljenjima OEBS-a u pogledu održavanja demokratskih izbora i da li su održani u skladu s nacionalnim zakonodavstvom. Ovaj izveštaj trebalo bi da se razmatra zajedno s Izveštajem o preliminarnim nalazima i zaključcima objavljen 7. maja nakon završetka prvog kruga glasanja.¹ Celokupna procena izbora će delimično zavisiti od načina na koji će biti sprovedene preostale faze izbornog procesa. Ograničena misija OEBS-a/KDILJP-a će objaviti sveobuhvatan konačni izveštaj, koji će sadržavati i preporuke za poboljšanja, otprilike osam nedelja nakon završetka izbornog procesa.

PRELIMINARNI ZAKLJUČCI

U periodu između prvog kruga predsedničkih izbora održanog 6. maja i drugog kruga održanog 20. maja, učesnici izbora su nastavili da sprovode svoje kampanje pod jednakim uslovima čime su biračima pružili mogućnost izbora između dve različite političke opcije. Mediji su nastavili da predstavljaju široku paletu stavova, ali je i dalje nedostajalo aktivno analitičko praćenje kampanje. I dok su pre održavanja prvog kruga učesnici izbora iskazivali jedno opšte poverenje u izborni proces, od 9. maja nadalje kampanja je bila usredsređena na navode o izbornoj prevari koje su iznela četiri učesnika izbora a za koje su ostale stranke tvrdile da su politički motivisani. Delovanje institucija u ovom slučaju naglasilo je potrebu za uspostavljanjem sistema koji će na primereniji način reagovati u slučajevima rešavanja izbornih sporova. Potrebno je

¹ Videti Izveštaj o preliminarnim nalazima i zaključcima za parlamentarne i prevremene predsedničke izbore održane 6. maja koji je dostupan na: <http://www.osce.org/odihr/90335>

uložiti dodatne napore u ostvarivanje većeg integriteta izbornog procesa, naročito u odnosu na transparentnost upisa birača u birački spisak i profesionalizam izborne administracije.

Republička izborna komisija (RIK) nastavila je da obavlja svoj posao unutar zakonom propisanih rokova. Način na koji je RIK doneo odluku o konačnim rezultatima izbora održanih 6. maja te nekoliko drugih odluka, odražavao je povećanu polarizaciju članova RIK-a u skladu s njihovom stranačkom pripadnošću. Pozitivan potez RIK-a, koji je u skladu i s primerima dobre prakse u svetu, bilo je objavljivanje pregleda izbornih rezultata po biračkim mestima na RIK-ovoj Internet stranici.

RIK je nastavio da donosi odluke po svim prigovorima na sednicama koje su bile otvorene za javnost i delio je kopije prigovora i predloge svojih odluka. Iako su određeni prigovori koji su bili podneti RIK-u sadržavali navode o ozbiljnim nepravilnostima, svi prigovori su bili odbačeni, uglavnom iz razloga što nisu bili podneti u skladu s procedurom za podnošenje prigovora. Kombinacija određenih činilaca je umanjila efikasnost RIK-a u pružanju pravnog leka i oslabila ulogu komisije u obezbeđivanju integriteta procesa, što bi se moglo poboljšati u skladu s opredeljenjima OEBS-a. Upravni sud je nastavio da održava rasprave iza zatvorenih vrata.

U periodu između dva kruga izbora, elektronski mediji su nastavili s predstavljanjem široke palete stavova čime su biračima pružili mogućnost da donesu odluku kao dobro obavešteni građani. Televizijska debata između dva kandidata pružila je biračima zaista dobru priliku da vide kako ti učesnici izbora raspravljaju o svom načinu rada u jednom interaktivnom formatu. Međutim, slično situaciji iz prvog kruga, izveštavanje o kampanji je obeležio nedostatak kritičkog i analitičkog izveštavanja. Jedan od činilaca bila je sklonost autocenzuri, što su sagovornici delimično pripisivali ekonomskom uticaju državnih institucija u kontekstu teške finansijske situacije.

Izborni dan je protekao glatko a glasanje se održavalo na pravilan način na ograničenom broju biračkih mesta koje su posetili međunarodni posmatrači. Birački odbori su sproveli proces na efikasniji način nego u prvom krugu izbora. Procenjeno je da je prebrojavanje glasova bilo obavljeno na pravilan, efikasan i transparentan način tokom kojeg su birački odbori postupali u skladu s propisanim procedurama na svim biračkim mestima koje su posetili međunarodni posmatrači. Tabela prikazivanje glasova je bilo dobro organizovano i brzo što je RIK-u omogućilo da započne s objavljivanjem preliminarnih rezultata samo nekoliko sati nakon zatvaranja biračkih mesta.

PRELIMINARNI NALAZI

Pozadina

Prema zvaničnim rezultatima parlamentarnih izbora koje je objavila Republička izborna komisija (RIK) 10. maja 2012. godine, koalicija koju predvodi Srpska napredna stranka (SNS) osvojila je 73 od 250 poslaničkih mesta u Narodnoj skupštini. Iza nje slede blokovi koje predvode Demokratska stranka (DS) s osvojenih 67 mesta i Socijalistička partija Srbije (SPS) s osvojenih 44

mesta.² Žene su osvojile 81 od ukupno 250 poslaničkih mesta (32,4 procenta) u Narodnoj skupštini. U prvom krugu glasanja za izbor predsednika, g-din Boris Tadić je osvojio 25,31 procenta a g-din Tomislav Nikolić 25,05 procenta glasova. Kako nijedan od kandidata nije osvojio većinu glasova birača koji su glasali, najavljeno je održavanje drugog kruga za 20. maj. Objavljeno je da je izlaznost birača na parlamentarnim izborima bila 57,8 procenta a na predsedničkim izborima 57,7 procenta.

Izborna administracija

Republički zavod za statistiku je na profesionalan i transparentan način napravio tabelarni prikaz izbornih rezultata od 6. maja te tako omogućio RIK-u da započne s objavljivanjem preliminarnih rezultata samo nekoliko sati nakon zatvaranja birališta. Neki od zapisnika o radu biračkih odbora dostavljeni su opštinama u kojima su se prikupljali podaci uz značajna kašnjenja. Određen broj sagovornika Ograničene misije OEBS-a/KDILJP-a je komentarisao da se ta kašnjenja kao i različite tehničke greške koje su pronađene u zapisnicima o radu biračkih odbora mogu tek delimično opravdati logističkim izazovom kojeg je predstavljalo održavanje nekoliko vrsta izbora istovremeno. Drugi razlog, koji su sagovornici naveli, je da stručno usavršavanje članova biračkih odbora, koje je sprovedla većina opština, nije bilo sprovedeno ni dovoljno temeljno ni dovoljno sistematski. Rok za dostavljanje izbornog materijala od biračkih odbora do RIK-a bio je jako kratak s obzirom na broj izbora koji su se održavali istovremeno. To je uzrokovalo određene probleme, uključujući zametanje izbornog materijala ili njegovo kasno dostavljanje, što bi potencijalno moglo da poljulja poverenje birača.

RIK je objavio konačne rezultate parlamentarnih i prvog kruga prevremenih predsedničkih izbora 10. maja, kao što to propisuje zakon. Članstvo RIK-a je u postupku donošenja odluke o konačnim rezultatima bilo podeljeno, pri čemu je 11 članova odbilo da potvrdi rezultate prvog kruga predsedničkih izbora dok je samo njih 16 rezultate potvrdilo.³ Glasanje o potvrđivanju konačnih rezultata parlamentarnih izbora obavljeno je na sličan način.⁴ Članovi koji su glasali protiv izneli su nepravilnosti kao što su veći broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji od broja birača koji su glasali, izgubljeni kontrolni listići ili rodbinske veze među članovima biračkih odbora. Dodatno, nekoliko članova RIK-a kritikovalo je nemogućnost RIK-a da deluje samoinicijativno u slučajevima ozbiljnih prekršaja. Pozitivan potez RIK-a, koji je u skladu i s primerima dobre prakse u svetu, je objavljivanje pregleda izbornih rezultata po biračkim mestima na Internet stranici RIK-a.⁵

² Ostale stranke koje su prešle izborni prag od pet procenta bile su Demokratska stranka Srbije (DSS) – 21 mesto, koalicija Preokret – 19 mesta i Ujedinjeni regioni Srbije (URS) – 16 mesta. Dodatno, sledećih pet koalicija i stranaka koje zastupaju nacionalne manjine je prešlo prirodni prag: Savez vojvodanskih Mađara – 5 mesta, Stranka demokratske akcije Sandžaka – Sulejman Ugljanin – 2 mesta, dok su koalicije Svi zajedno, Nijedan od ponuđenih odgovora i Koalicija Albanaca preševske doline osvojile po 1 mesto svaka.

³ Potrebno je bar 15 glasova da bi se zadovoljio uslov proste većine za potvrđivanje rezultata.

⁴ Odluka o konačnim rezultatima parlamentarnih izbora je usvojena u prisutnosti 20 članova RIK-a od kojih je 12 glasalo protiv.

⁵ Objavljivanje pregleda izbornih rezultata po biračkim mestima je efikasan način kojim se obezbeđuje „da se prebrojavanje glasova i izveštavanje o njima obavi na pošten način a zvanični rezultati budu dostupni javnosti“ u skladu sa stavom 7.4. OEBS-ovog Dokumenta iz Kopenhagena iz 1990. godine.

U periodu koji je prethodio drugom krugu predsedničkih izbora, opštinske i gradske izborne komisije (OGIK-ovi) i *ad hoc* radna tela nastavila su s obavljanjem svojih logističkih zadataka. To je još jednom naglasilo potrebu za uvođenjem zakonskih odredbi koje bi regulisale jedan među nivo izborne administracije.⁶ Izuzetno visok broj članova biračkih odbora tokom prvog kruga izbora, koji je, prema tvrdnjama brojnih sagovornika, doprineo stvaranju gužvi na biračkim mestima i tako usporavao glasanje birača, smanjen je u drugom krugu. Prošireni sastav biračkih odbora u drugom krugu bio je sačinjen samo od članova koje su imenovala dvojica učesnika izbora.

Registracija birača

Međunarodni posmatrači i drugi sagovornici primetili su određene specifične probleme u odnosu na upisivanje birača u birački spisak pre održavanja izbora 6. maja. Konkretnije, u Preševu i Bujanovcu izvodi iz jedinstvenog biračkog spiska (JBS) nisu uvek bili štampani na zvaničnom jeziku nacionalne manjine (albanskom) već samo na srpskom jeziku ćirilničnim pismom, što je u suprotnosti sa zakonom.⁷ To je dovelo do situacije u kojoj mnogi birači nisu odmah mogli da pronađu svoja imena na izvodima iz biračkog spiska kao i do naknadnih prigovora koje su RIK-u podneli Koalicija Albanaca iz preševske doline i pojedini birači. Dodatno, državni organi su potvrdili kako je nekim biračima bilo onemogućeno glasanje zbog loše komunikacije između institucija.

Za drugi krug izbora, podaci u JBS-u su ažurirani prema odlukama Ministarstva za ljudska i manjinska prava, državnu upravu i lokalnu samoupravu, koje su usvojene u periodu između 7. i 17. maja. Spisak je obuhvatao 6,771,479 birača što predstavlja povećanje od 1,466 birača u poređenju s prvim krugom. Neprestano proveravanje sistema upisivanja birača u birački spisak istaknulo je određene nedostatke u pogledu jasnoće informacija i brojki što zahteva dodatno sistematsko preispitivanje.

Okruženje u kojem se odvija kampanja

Kampanja za drugi krug izbora je završena 17. maja. Pregovori oko formiranja Vlade dominirali su u početnim fazama kampanje za drugi krug. DS i SPS su 9. maja postigli dogovor oko formiranja većinske koalicije u Narodnoj skupštini a g-din Tadić je sebi osigurao i podršku SPS-a u drugom krugu predsedničkih izbora. DSS je 16. maja dogovorio saradnju sa SNS-om u novom sazivu skupštine i pozvao birače da glasaju za g-dina Nikolića.

Kampanja je postala intenzivnija i u prvi plan su došle optužbe za izbornu prevaru koje je protiv DS-a iznelo vodstvo SNS-a. G-din Nikolić je optužio DS da se poslužio glasovima nepostojećih i preminulih birača u JBS-u i okrenuo ih u svoju korist. Neki drugi učesnici izbora takođe su

⁶ OGIK-ovi su sastavljeni od članova koje imenuju skupštine na lokalnom nivou i oni proporcionalno održavaju sastav veća na tim lokalnim nivoima; slično tome, stalno članstvo biračkih odbora je sastavljeno proporcionalno u odnosu na parlamentarne frakcije i veća na lokalnom nivou.

⁷ Član 7 Zakon o jedinstvenom biračkom spisku propisuje sledeće: „Ime i prezime birača koji je pripadnik nacionalne manjine dvojako se upisuje: prvo ćirilničnim pismom prema pravopisu srpskog jezika, a potom pismom i prema pravopisu pripadnika nacionalne manjine.“

izrazili zabrinutost u pogledu tačnosti izbornih rezultata.⁸ (Videti poglavlje Prigovori i žalbe). G-din Tadić je opovrgao ove navode tvrdeći da su neosnovani i predstavljaju pokušaj da se preokrenu izborni rezultati. SNS je organizovao brojne protestne skupove širom zemlje i najavio moguće bojkotovanje glasanja. G-din Nikolić je 13. maja objavio svoju odluku da ostaje u izbornoj utrci.

Kao i pre prvog kruga izbora, atmosferom kampanje je vladao takmičarski duh i dva su kandidata mogla slobodno da predstavljaju svoje stavove u okviru kampanje. Nije bilo prijavljenih slučajeva nasilja koje bi bilo povezano s izbornim procesom ali je sam ton kampanje bio negativniji. Oba kandidata su putovala širom zemlje a u kampanji su koristili bilborde, postere, izborne skupove i pojavljivanje u medijima, iako je toga bilo u puno manjem obimu nego pre prvog kruga. Kampanja je i dalje bila usredsređena na društveno-ekonomska pitanja, nezaposlenost i navodnu korupciju, kao i evropske integracije.

Dvojica predsedničkih kandidata su u drugom krugu ravnomerno podelila otprilike 437 miliona dinara (što je oko 3,86 miliona evra). U periodu između dva kruga, Agencija za borbu protiv korupcije nije odgovorila ni na jedan zahtev Ograničene misije OEBS-a/KDILJP-a za dostavljanjem dodatnih informacija o potrošnji sredstava u kampanji niti je objavila bilo kakve dodatne informacije o finansiranju kampanje.

Mediji

U periodu između dva kruga izbora, elektronski mediji su nastavili s predstavljanjem široke palete stavova čime su biračima pružili mogućnost da donesu odluku kao dobro obavešteni građani. Međutim, slično situaciji iz prvog kruga, izveštavanje o kampanji je obeležio nedostatak kritičkog i analitičkog izveštavanja. Jedan od činilaca bila je sklonost autocenzuri, što su sagovornici delimično pripisivali ekonomskom uticaju državnih institucija u kontekstu teške finansijske situacije.

U zadnjoj nedelji kampanje, dvojica kandidata su učestvovala u dve emisije koje su emitovane uživo u udarnim terminima. Televizijska debata između dva kandidata je pružila biračima zaista dobru priliku da vide kako ti učesnici izbora raspravljaju o svom načinu rada u jednom interaktivnom formatu. Gledajući u celosti, RTS1 je na jedan uravnotežen način izveštavao o obojici kandidata. U vestima koje se emituju u udarnim terminima, RTS1 je posvetio 24 procenta svog pretežno pozitivnog ili neutralnog izveštavanja o političkim i izbornim temama g-dinu Nikoliću odnosno 23 procenta g-dinu Tadiću. I ostali televizijski kanali čije su aktivnosti bile praćene, postupali su na sličan način.⁹ U novinskim izdanjima koja su bila praćena zabeležen je uglavnom sličan trend iako su neki iskazivali jasnu pristrasnost usmerenu protiv g-dina Nikolića i otvoreno podržavali g-dina Tadića.

⁸ To su bili Dveri za život Srbije, Pokret radnika i seljaka i Savez vojvodanskih Mađara.

⁹ Ograničena misija OEBS-a/KDILJP-a pratila je izveštavanje o političkim i izbornim temama od 7. do 20 maja u udarnim terminima (od 18:00 časova do 24:00 časa) na kanalima javnih televizija, *RTS1 i TV Vojvodina*, i privatnim televizijskim kanalima *Pink TV, B92 i TV Prva*, te izveštavanje u dnevnim novinskim izdanjima *Blic, Danas, Politika, Press i Večernje novosti*.

Pre prvog kruga izbora, g-din Tadić je bio gost emisije *TV Prve* koja je bila skoro identična popularnoj zabavnoj emisiji što mu je donelo blagu prednost u odnosu na njegove protivnike. U svom zakasnelom odgovoru od 10. maja, Republička radiodifuzna agencija (RRA) je saopštila da zbog vremena u kojem je prikazana i promene svog naziva ta emisija nije bila deo kulturno-zabavnog programa, smatrajući time da emisija nije prekršila zakonske propise kojima je uređeno izveštavanje o kampanji. Istovremeno je RRA pozvala sve elektronske medije da u periodu između dva kruga izbora obezbede uravnoteženo izveštavanje o obojici kandidata.¹⁰ *TV Prva* je 11. maja emitovala istu emisiju ali je ovoga puta gost emisije bio g-din Nikolić, dok je g-din Tadić bio gost u jednoj drugoj emisiji 12. maja.¹¹

Prigovori i žalbe

Nakon izbora održanih 6. maja, RIK-u su podneta 83 prigovora koji su se odnosili na procedure izbornog dana i sastav biračkih odbora. O svim prigovorima se raspravljalo i odlučivalo na sednicama otvorenima za javnost a kopije prigovora i predlozi odluka uručeni su svima prisutnima. Svi materijali za sednice bili su podeljeni članovima RIK-a samo nekoliko minuta pre početka svake sednice.

RIK je odbacio sve prigovore, od kojih većinu zbog toga što nisu bili podneti u skladu s procedurom za podnošenje prigovora odnosno jer su bili podneti neblagovremeno ili su ih podnela lica koja prema zakonu nisu ovlašćena za podnošenje prigovora. Neki od prigovora su sadržavali navode o ozbiljnim prekršajima, uključujući i navode koji su potencijalno mogli da dovedu do poništavanja izbornih rezultata na onim biračkim mestima na koja su se prigovori odnosili. Neki članovi RIK-a su predložili da RIK samoinicijativno ispita te navode ali njihov predlog nije usvojila većina članova RIK-a.¹²

G-din Nikolić je podneo prigovor RIK-u u kojem je zatražio poništavanje i parlamentarnih i predsedničkih izbora zbog navodnog bacanja oko 3000 glasačkih listića koji su bili upotrebljeni za glasanje.¹³ Taj prigovor je odbačen kao neosnovan. Prigovor Srpske radikalne stranke u kojem je zatraženo poništavanje konačnih rezultata i istraga svih nepravilnosti, bio je automatski odbačen jer za njegovo usvajanje nije glasala većina članova RIK-a.¹⁴ Mogao se steći utisak da su članovi RIK-a kod odlučivanja o prigovorima bili podeljeni u skladu sa stranačkom pripadnošću umesto da deluju u cilju pružanja podrške integritetu izbornog procesa.

¹⁰ Videti saopštenje RRA na <http://www.rra.org.rs/cirilica/article/Saoptenje-povodom-ponaanja-elektronskih-medija-od-momenta-raspisivanja-izbora>

¹¹ Emisija, koja je prikazana 11. maja i u kojoj je g-din Nikolić bio gost, reprizirana je 13. maja, dok je emisija u kojoj je gostovao g-din Tadić bila reprizirana u udarnom terminu poslednjeg dana kampanje.

¹² Članovi RIK-a su se pozvali na odluku Vrhovnog suda iz 2007. godine prema kojoj „ukoliko nije podnet prigovor, RIK nije ovlašćen da po službenoj dužnosti poništava izbore na biračkom mestu.“

¹³ Tužilaštvo je izjavilo da je džak s biračkim materijalom ukraden nakon prebrojavanja glasačkih listića na biračkom mestu u Pančevu ali da to nije moglo da utiče na izborne rezultate. Policija je u tom slučaju pokrenula istragu.

¹⁴ Član 23. Poslovnika o radu RIK-a propisuje da ukoliko za odluku o usvajanju prigovora ne glasa dovoljan broj članova RIK-a, taj se prigovor automatski smatra odbačenim.

Kombinacija nekoliko činilaca je umanjila delotvornost RIK-a u pružanju pravnog leka i slabila ulogu komisije u obezbeđivanju integriteta procesa.¹⁵ Neki od tih činilaca bili su vrlo kratki rokovi za podnošenje prigovora i zakonske odredbe koje je RIK usko tumačio. Dodatno, odluku Vrhovnog suda kojom RIK-u nije dozvoljeno poništavanje izbora ukoliko nije podnet zvanični prigovor, RIK je tumačio kao zabranu da navode samoinicijativno ispita.

U periodu između dva kruga izbora, RRA je Ograničenoj misiji OEBS-a/KDILJP-a dostavila detaljne informacije o prigovorima i dozvolila članovima Ograničene misije da prate njen rad. Međutim, u odnosu na širu javnost, i dalje nedostaje transparentnost u načinu na koji RRA donosi odluke o prigovorima. Time se nanosi šteta potencijalno pozitivnoj ulozi koju agencija može imati u rešavanju prigovora koji se odnose na elektronske medije.

Takođe se čini da za neke prigovore nije pronađeno rešenje; RIK je objasnio da su oni u nadležnosti Nadzornog odbora koji nikada nije formiran uprkos zakonskoj obavezi.¹⁶ Upravni sud je nastavio da održava rasprave iza zatvorenih vrata navodeći kao razlog pitanje logistike. U periodu između dva kruga izbora sudu je podneto 13 žalbi na odluke RIK-a ali nijedna od žalbi nije usvojena. Policija, u saradnji s Javnim tužilaštvom, sprovodi istragu u četiri krivična postupka zbog navodnih kršenja izbornih prava.

Izborni dan

Izborni dan je protekao glatko a glasanje se održavalo na pravilan način na ograničenom broju biračkih mesta koje su posetili međunarodni posmatrači. Birački odbori su sprovodili proces na efikasniji način nego u prvom krugu izbora. Na većini biračkih mesta su održani samo jedni izbori a broj članova biračkih odbora bio je mnogo manji. U drugom krugu izbora su ponovo bili istaknuti neki tehnički aspekti kao što su kvalitet voska kojim su glasačke kutije zapečaćene i paravana na biračkim mestima. Tome je potrebno posvetiti dodatnu pažnju.

Procenjeno je da je prebrojavanje glasova bilo obavljeno na pravilan, efikasan i transparentan način tokom kojeg su birački odbori postupali u skladu s propisanim procedurama na svim biračkim mestima koje su posetili međunarodni posmatrači. Tabela prikazivanje glasova na nivou OGIK-ova je bilo dobro organizovano i brzo što je RIK-u omogućilo da započne s objavljivanjem preliminarnih rezultata samo nekoliko sati nakon zatvaranja biračkih mesta.

***Jedini zvanični dokument je engleska verzija ovog izveštaja.
Međutim, isti izveštaj je dostupan i na srpskom jeziku.***

¹⁵ To bi se moglo poboljšati u skladu sa stavom 5.10. Dokumenta iz Kopenhagena iz 1990. godine koji glasi da se „svakome mora osigurati delotvoran pravni lek u odnosu na administrativnu odluku da bi se jemčilo poštovanje osnovnih ljudskih prava i obezbedio zakonski integritet.“

¹⁶ Na primer, odlukom RIK-a 02 broj 013-583/12 od 5. maja 2012. godine, odbačen je prigovor predsedničkog kandidata muftije Muamera Zukorlića kao „nedozvoljen“ pozivanjem na to da „RIK nije nadležan u slučajevima prigovora o nepravilnostima u sektoru javnog informisanja, jer je to u nadležnosti Nadzornog odbora...“

PODACI O MISIJI I IZRAZI ZAHVALNOSTI

Beograd, 21. maj 2012. godine - U skladu sa standardnom metodologijom koju OEBS/KDILJP koristi u Ograničenim misijama za posmatranje izbora, Ograničena misija je bila usredsređena na dugoročniji izborni proces bez dodatnog raspoređivanja kratkoročnih posmatrača koji bi pružili osnovu za kvantitativnu procenu izbornog dana. Ograničena misija je započela s radom u Beogradu 4. aprila 2012. godine s 15 eksperata glavnog tima i 12 dugoročnih posmatrača koji su bili raspoređeni u šest regiona unutar zemlje. G-đa Korin Jonker, šef Ograničene misije OEBS-a/KDILJP-a, takođe je obišla Novi Sad, Novi Pazar, Bujanovac i Vranje, gde se sastala s predstavnicima kandidata, lokalnih vlasti kao i predstavnicima civilnog društva.

Specijalni koordinator, Mateo Mekači, koji je predvodio kratkoročnu misiju OEBS-a za posmatranje izbora, dva puta je posetio Srbiju u preizbornom periodu, posetivši Beograd u periodu od 10. do 12. aprila te jug Srbije i područje Novog Pazara u periodu od 2. do 3. maja. Tom prilikom se g-din Mekači sastao s vodećim ljudima političkih stranaka, predstavnicima izborne administracije, civilnog društva, medija i međunarodne zajednice. Tokom svoje druge preizborne posete, g-din Mekači se na jugu Srbije i području Novog Pazara posebno sastao s predstavnicima i kandidatima albanskih i bošnjačkih zajednica. PS OEBS-a je sprovela kratkoročno posmatranje izbora u skladu s uobičajenom procedurom.

Tokom izbornog dana posmatrači su posetili ograničen broj biračkih mesta širom zemlje ali to praćenje nije sprovedeno na sveobuhvatan način. Na sam izborni dan bilo je razmešteno 36 posmatrača, uključujući 10 parlamentaraca i zaposlenih u PS OEBS-u i 26 dugoročnih posmatrača i eksperata OEBS-a/KDILJP-a. Posmatrači na izborima su bili iz ukupno 19 zemalja učesnica OEBS-a.

Posmatrači bi želeli da izraze svoju zahvalnost državnim organima Republike Srbije na upućenom pozivu za postmatranje izbora kao i RIK-u i Ministarstvu spoljnih poslova na njihovoj pomoći. Takođe žele da zahvale ostalim državnim institucijama, političkim strankama i organizacijama civilnog društva na njihovoj saradnji. Posmatrači bi želeli da zahvale Misiji OEBS-a u Republici Srbiji i ostalim međunarodnim institucijama na njihovoj saradnji i podršci.

Za dodatne informacije molimo vas da se obratite sledećim predstavnicima:

- G-di Korin Jonker / Corien Jonker/, šefu OMPI-a OEBS-a/KDILJP-a, Beograd (+381 11 3030184)
- G-dinu Tomasu Rajmeru /Thomas Rymer/, portparolu OEBS-a/KDILJP-a (+48 609 522266); ili g-dinu Aleksandru Šliku / Alexander Shlyk/, OEBS/KDILJP savetniku za izbore u Varšavi (+48 22 5200600);
- G-dinu Robertu Monteli /Roberto Montella/, PS OEBS-a, +381 65 5600804 or +43 69 910428681, roberto@oscepa.dk

Adresa Ograničene misije OEBS-a/KDILJP-a:

Dalmatinska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija

Telefon: +381113030184, Telefaks: +381113292024, e-pošta: office@odih.rs

www.osce.org/odih/elections/89430